

Nr 487.

Av herr **Weijne**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 119, angående vissa i samband med 1927 års skolreform stående frågor.

I Kungl. Maj:ts proposition, nr 119, föreslås bl. a. upprättandet av en realskola för flickor i Borås. Skolan skall vara organiserad som enkellingig med dubbel anknytning till folkskolan.

Skolöverstyrelsen har i avgivet yttrande ställt sig avvisande till den nya skolan, då elevantalet för närvarande är ganska lågt vid stadens högre allmänna läroverk. Överstyrelsen anser, att läroverket kunde öppnas även för flickor. Häremot invänder med skäl departementschefen, att stadens starka befolkningstillväxt gör det nödvändigt med en särskild realskola för flickor. Härtill kan ytterligare läggas ett skäl av kommunal-ekonomisk natur. Staden disponerar som lokal för den tilltänkta skolan en byggnad, vilken tidigare använts för sjukvårdsändamål, och som för relativt ringa kostnad torde kunna iordningställas till skolbruk. Hänvisas åter flickorna till gossläroverket, kan detta medföra ett starkt ökat lokalbehov därstädes. Enligt ett enhälligt uttalande av läroverkets lokalstyrelse och lärarekollegium skulle under sådana förhållanden en nybyggnad kunna bli erforderlig, då möjligheter för tillbyggnad vid de nuvarande läroverkslokalerna ej anses föreligga.

Beträffande den föreslagna organisationen av realskolan kunna, enligt min mening, befogade erinringar göras. En så kallad förenad linje blir, som ofta framhållits, i realiteten en femårig realskola, där elever från den sexåriga folkskolan kunna vinna inträde i andra klassen. Skall en sådan anordning över huvud taget ha någon mening, måste det antal lärjungar, som söka sig till den fyraåriga realskolan, vara ytterst ringa. Så torde dock ej bli förhållandet i Borås. Staden har nu en högre folkskola, i vars allmänna linjes första klass under de tre sista åren i medeltal 20 flickor per år vunnit inträde. Detta elevmaterial kommer säkerligen att rent automatiskt övergå till den nya realskolan, då högre folkskolans allmänna linje givetvis i och med statsskolans tillkomst blir nedlagd. Visserligen äro 20 elever långt ifrån den föreskrivna maximumsiffran, men de representera dock en tämligen normal klassavdelning. En förenad linje kan näppeligen under dessa förhållanden vara motiverad. I stället bör skolan börja med en fyraårig reallinje, det vill säga högre folkskolans allmänna linje överföres i realiteten till den nya skolan.

För denna organisation kan anföras ännu ett skäl. När Borås stadsfullmäktige härom året förklarade sig villiga att tillhandahålla lokaler för det då

ifrågasatta fullständiga flickläroverket, gjordes även ett uttalande i organisationsfrågan. Det heter härom i Kungl. Maj:ts proposition, nr 86, till 1929 års riksdag: "Stadsfullmäktige gävo tillika uttryck för det önskemålet, att, därest parallellavdelningar behövde inrättas vid högre flickläroverkets realskola, denna skulle omfatta en fyrklassig och en femklassig avdelning." Stadsfullmäktiges här omnämnda beslut fattades utan votering, men man torde dock med visshet kunna säga, att minoriteten, som var nöjd med enbart fyraårig realskola, närmade sig halva antalet fullmäktige. Situationen är alltså den, att majoriteten önskar femårig linje, endast om parallellavdelningar erfordras, under det att en avsevärd minoritet vill ha skolan organiserad uteslutande med fyraårig reallinje. Att under sådana förhållanden göra den femåriga linjen till det väsentliga, kan icke sägas stå i överensstämmelse med uttalade kommunala önsningar.

Med stöd av det anförda tillåter jag mig alltså vördsamt föreslå,

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag om upprättandet av en statlig realskola för flickor i Borås måtte besluta, att skolan tillsvidare skall bestå av en fyraårig linje.

Stockholm den 19 mars 1930.

Josef Weijne.
